

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas vanitatum et omnia vanitas. dicit Ecc[lesiast]es

...

Jacobus <de Gruytrode>

[Speyer], 1490

De morte semp[er] et vbiq[ue] cauenda et exspectanda. Ca. vi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30773

De morte semp et vbiq̄ catienda et expectanda. **Ca. vi.**
Mor esto quonia mors non tardabit. scribitur. **Ec**
clesiastici. xiiij. Quam multa bona conferat homini
mortis memoria: in multis sacre scripture locis decla
ratur. **Unde Ecc. viij. dicitur.** Demorare nouissima tua: et
in eternum non peccabis. **Ubi beatus Bern.** ita ait. Sum
ma felicitas est meditatio mortis assidua. Hanc vbiq̄q̄ ho
mo perrexit secum portet: et in eternum nō peccabit. **Augu**
stinus. Nil sic reuocat a peccatis: sicut frequens cogitatio
mortis. **Hec est enim illa que facit hoiem se humiliare: omnia**
contemnere: et penitentiam aggredi siue acceptare. **Hicrony**
mus. Facile contemnit omnia: qui se semper cogitat moritu
rum. **Fam cōcupiscentia oculoz cōtemnitur quando quis**
cogitat se tam breuiter relicturū omnia. **Concupiscentia car**
nis despicitur cum quis considerat: q̄ corpus suum p̄rium
quasi in instanti erit cibus vermiū. **Superbia vite spernitur**
dum quis hoc corde ponderat q̄ ille qui vult modo esse sup
alios: ponetur in terra subtus pedes omniū. **Quinam at**
tenderent omnes reges et principes et diuitijs abundantes
in hoc mundo: quomodo a tam amplis palatjs sunt defes
rendi ad sepulchrum tam stricium. et a palatjs tam luminoso
sis et fulgidis ad sepulchrum tam horridum et obscurum. et
a palatjs floribus et depictis imaginibus adornatis: ad ses
pulchrum tam fetidū. et a palatjs sic rebz omnibz subple
nis ad sepulchrum tam indigens et egenum. et a palatjs fi
lijs et famulis adornatis ad sepulchrum sic vacuū sic a filijs
et amicis derelictum. **Ubi est illa p̄terita pompa? Ubi pre**
terita gloria? Ubi famuloz subsequentiū turba? Ubi vesti
menta illa tam fulgida? Ubi culcitra illa tam mollis et tene
ra? Ubi ferula illa tam varia et diuersa? Deu qui paulo an
te v̄uebat in delicijs in palatio: totus manducatur a vermibz
in sepulchro. **Unde Innocentius papa.** **Deu fratres attē**
dite. **Ecce enim qui paulo ante inclutus et diues residebat in**
domo: ecce q̄ pauper iacet in tumulo. **Et qui gloriosus inces**
debat in aula: ecce q̄ deformis et despectus iacet in tumba.
Et qui vescebatur delicijs in cenaculo: ecce nunc consumitur

a vermibus in sepulchro. **D**e hac etiam memoria mortis sic scribit Petrus Damianus ad quandam comitissam. Pensandum sepe est: cum iam peccatrix anima vinculo incipit carnis absolui: quibus amaro terrore percussur: quantis mordacis conscientie stimulis laceratur. Recolitur verita que commisit: videt mandata que negligenter implere contempsit. Dolet indulta penitentie tempore sese inaniter precepisse: plorat immobiliter districte ultionis articulum inuitabiliter imminere. **D**anere satagit: exire compellitur: recuperare vult tempore perditam: sed non auditur. Post terga respiciens: totius transacte vite cursum: velut unum breuissimum deputat itineris passum. Ante se oculos dirigit: et infinite penitentiae spacia deprehendit. **P**lorat itaque quod in tam breui spacio acquirere potuit omnium leticiae seculorum. **D**eflet etiam se propter tam breuis illecebre voluptatem inenarrabile perpetue suauitatis amisisse dulcedinem. **E**rubescit quia propter carnem que vermibus erit obnoxia animam neglexit: que choris erat angelicis inferenda. **J**am radios mentis attollit: et cum diuitiarum immortalium gloriam contemplatur: eam propter vite huius inopiam se perdidisse confunditur. **T**uncque sub se reflectit oculos ad huius mundi vallem tetramque caliginem: super se vero miratur eterni luminis claritatem liquido deprehendit: quia totum nox erat et tenebre quod in hoc mundo amauit. **I**nterea oculi contabescunt et vertuntur in capite: pectus palpitat: raucum guttur anhelat. paulatim dentes nigrescunt. pallefcunt ora. membra cuncta rigescunt. venae rumpuntur in corpore: cor scinditur in dolore. **D**um hec itaque et homini tanquam vicina morti precedentia famulantur officia assunt omnia gesta simul et verba: nec etiam ipse cogitationes desunt: que omnia amarum aduersus actorem testimonium reddunt. **C**oactuantur cuncta ante respuentis oculos: et que conspicerere refugit: coactus et inuitus attendit. **A**dest propterea hinc horrenda demonum turba: illinc virtus angelica. in illo qui medius est liquido deprehenditur cui parti iure possessio vendicetur. **N**am si pietatis in eo inueniuntur insignia: visitationis angelice blanditijs delinitur: atque armoniace melodie dulcedine ut exeat puocatur. **E**t si eum sinistre parti meritoque nigredo et fedicitatis squalor adiudicet: intolerabili mox terrore concutitur: **L**

repentini impetus violentia perturbatur. precipitanter innadi-
tur: ac de misero carnis ergasculo violenter exire cōpellitur.
Tunc aīa vadit ad labia. **E**t interrogant labia. **Q**uid vis o
anima? **R**espondit aīa et dicit. **E**xire me oportet. **D**icūt ei la-
bia. **N**ō p nos intrasti: nec per nos exibis. **T**ūc vadit ad na-
res. **E**t respondent nares sicut labia. **P**ostea venit ad oculos
deinde ad aures: et nō p̄t per eas exire. **T**andem ad summi-
tatem capitis vadit et ibi exit: qz ibi intrauit. **T**unc sedet sup
verticem capitis circūspiciens huc atq; illuc. **T**ūc p̄cipit ma-
ximam tristitiā si est damnanda: et dicit ad seipam. **O** tu ma-
ledicta aīa ex cōmunicati: latronis: furis: adulteri: fornicato-
ris: feneratoris: p̄uri. **Q**uando tunc circumspicit illa infelix
aīa: et videt vestem suā quā habuit in fonte baptismatis can-
didam et immaculatā nigriorem pice ac coruo. **T**unc misera-
biliter suspirat dicens cū horribili fletu et clamore. **V**eu
heu quis mutauit vestem meā. **N**ōne vestis mea candidior
erat niue: et modo immundior est pice et nigrior coruo. **T**unc
apparet diabolus qui seduxit eam: et quē ip̄a secuta est in hoc
mundo: angelus scilicet sathane dicens ei. **N**oli mirari ami-
ca mea: ego sum qui p̄parauī tibi hanc vestem: sed tu sola nō
es induta tali veste: sed maior pars totius mundi. **T**unc dī-
cit aīa. **Q**uis es tu? **D**iabolus respondet dicens. **N**onne ego
iam dixi tibi: qz ego sum qui p̄parauī tibi has vestes: et viam
meā ostendi tibi: mibi qz in omnib; obedisti et credidisti et la-
borasti mecū et omne consiliū meum fecisti. **I**deo habitabis
mecum in regno vbi tristitia sine leticia: vbi fames sine cibo:
vbi sitis sine potu. vbi tenebre sine luce. vbi fetor sine bono
odore. vbi dolor sine solacio. vbi planctus sine remedio. vbi
fletus sine interuallo. vbi clamor sine silentio. vbi ululatus si-
ne moderantia. vbi ignis inextinguibilis sine refrigerio. vbi
ventus validus sine tranquillitate. vbi frigus sine modo. vbi
calor sine termino. vbi omne malū sine omni bono. **O** ami-
ca mea surge veni mecū. **E**cce angeli inferni veniūt obuiam
tibi et cantabunt tibi canticum doloris et tristicie: canticum
amarum valde. **T**unc etiam apparebit ei angelus dei cui ip̄a

commissa fuit a deo et dicet. **B**eatus qui vitauit hanc vestem
in mundo. **D** quam infelix es amica diaboli. o maledicta cre
atura. o maledictio dei omnipotentis. **T**ecum fui et non vis
disti me. docui te et noluisti intelligere me. consului tibi: et no
luisti audire me. **V**ade ergo modo in manus demonum. et
vide locum tartareum qui pparatus est tibi. **J**am opera tua
iudicauerunt te. **E**t tunc vero quis explicare valeat: quot ar
mate iniquorum spirituum acies in insidijs lateant: quot fre
mentium cunei feralibus telis instructi tunc insurgant: a qui
bus infelix anima ad eterna supplicia cum amaritudine per
trahitur. ei derisorie improperantibus peccata sua et dicen
sibus. **D** in quantum superbisti huic usq. **D** quam splendis
de epulata es. **D** quam curiose vestita fuisti. **D** quam fortis
quam velox fuisti. **D**ic nobis cur modo non superbis. **C**ur
modo non epularis. **C**ur non varie vestiris. **C**ur non ha
bes curam de diuitijs tuis. **C**ur non modo solaciaris cum
vxoze tua: cum filijs et filiabus et amicis. **C**ur non loqueris
eis? **A**nima vero misera corpori suo maledicit: ita dicendo.
D templum diaboli: opera tua polluerunt me. **D** maledicta
terra. **D** habitatio sathane: surge cito et veni mecum: vt vide
as loca tormentorum que sunt mihi preparata propter te: in
quibus ego ero vsq. ad diem iudicij: tu vero extunc mecum
eris in eadem damnatione in eternum. **M**aledicti sint oculi
tui: qui noluerunt videre lucem veritatis et viam iusticie dei.
Maledicte sint aures tue: que noluerunt audire verba vite
eterne. **M**aledicte sint nares tue: quia noluerunt odorem san
ctarum virtutum admittere. **M**aledicta sint lingua et labia
tua: quia non gustauerunt eterne patrie gaudia nec aperue
runt ostium oris ad laudes sue creatoris. **M**aledicte sint ma
nus tue: quia per eas non sunt porrecte pauperibus elemosy
ne. **M**aledicta sint pectoris tui precordia: quia eructabant
pessima consilia. **M**aledicti sint pedes tui: quia ecclesie chris
ti non visitauerunt edes. **M**aledicta sint omnia membra
tua: quia celorum mihi exemerunt gaudia. **M**aledicta sint
omnia opera tua: quia eterna mihi adeptis sunt supplicia.

Ecce charissime de quanto periculo te potes liberare: de q̄s magno timore eripere si modo sp̄ timoratus fueris: et de morte suspectus. **S**tudenunc taliter viuere: vt in hora mortis valeas potius gaudere q̄s timere. **D**isce nūc mori mundo: vt tūc incipias viuere cum christo. **D**isce nunc oīa p̄temnere: vt tūc possis libere cum christo ad gloriā p̄gere. **C**astiga nunc corpus tuū p̄ penitentiam. vt tunc valeas certam habere p̄fidentiam. **P** q̄s felix q̄s prudens: qui talis nūc esse in vita qualis optat inueniri in morte. **A**ge age nūc quicquid potes: quia nescis q̄n morieris: nescis etiā quid tibi post mortem sequatur. **N**oli cōfidere sup̄ amicos et p̄rimos: quia citius obliuiscuntur tui q̄s estimas. **S**i nō es sollicitus pro teipso modo: quis erit p̄ te sollicitus in futuro. **M**elius est nunc tempestiue p̄uidere: et aliquid boni p̄mittere: q̄s sup̄ aliorū auxilio sperare. **D**um tps habes congrega diuitias immortales elemosynarum largitione. **F**ac nūc tibi amicos venerando dei sanctos: vt cum defeceris in hac vita: illi te recipiāt in eterna tabernacula. **G**regorius. **C**urandum nobis est: et cum magnis quotidie fletibus cogitandū: q̄s seuis sua in nobis opera requirens in die nostri exitus princeps huius mundi veniet. **B**ernhardus. **Q**uis inquit ille p̄uor erit o anima mea cum dimissis omnib; quorū est tibi tam iocunda p̄sentia: tam gratus aspectus: sola penitus incognitam regionē egredieris et occurstantia tibi cateruatim irruere illa teterrima monstra videbis? **Q**uis in die tante necessitatis occurret? **Q**uis tuebitur a rugientib; preparatis ad escam? **Q**uis consolabitur quis deducet? **S**ed occurrunt vltq; iustorū animab; angeli sancti: demones arcendo: ne illas exeuates impediāt: ac ip̄as in celum cum gaudio deferendo. **P**orro de iniquarum aiāz transitu dicit **B**ernhardus. q̄ est illis horror in exitu: dolor in transitu: pudor in conspectu glorie magni dei. **U**nde **P̄s.** **M**ors peccatorū pessima. **M**ala in amissione mundi. peior in corporis et anime separatione. pessima in vermīs p̄teritione: et ignis concrematione: et quod omnium pessimum est: in diuine contemplationis p̄uatiōe. **C**onsidera ergo dilectissime mibi frequenter q̄ mors nō potest declinari: hora mortis nō

potest inuestigari: tempus a deo for-
dinatum non potest im-
mutari. **D** vita secura: vbi cōscientia pura: vbi mors sine for-
midine expectatur: cum dulcedine ad optatur: et cum deuos-
tione acceptatur. **B**ona siquidem est mors iusti ppter requiē
melior ppter nouitatem: optima ppter securitatem.

De gaudijs paradisi; et penis inferni. **¶** La. vij.

Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor homi-
nis ascendit: que parauit deus his qui diligunt illū.
scribit in prima epla beati Pauli apli. ad Corinth.
ij. **D** anima peccatrix et misera: vt tibi iam vilescant omnia
que sunt in terris attende diligenter: que et quanta sint que p-
parantur electis in celis: **U**nde sciendum q̄ tot et tanta sunt
in celis gaudia: q̄ omnes arithmetici huius mundi non pos-
sent ea enumerare. omnes geometrici non possent ea mensu-
rare. omnes grāmatici. rhetorici. dyalectici nō possunt ea ser-
monibus explicare: quia oculus non vidit nec auris audiuit
z̄c. **G**auderunt quippe sancti supra se de dei visione: infra se
de celi et aliarum creaturarum corporalium pulchritudine. in-
tra se de corporis et anime glorificatione. iuxta se de angelo-
rum et hominum associatione. **A**nshelmus vero ponit septē
bona anime que habebunt iusti in celestis patrie beatitudine
Et primo ponit bona corporis: que sunt pulchritudo: veloci-
tas: fortitudo: libertas: sanitas: voluptas: eternitas iustorum
dicens. **I**n illa ergo vita iustorū pulchritudo solis pulchri-
tudini que septemplex modo sit: speciosior erit: ad equa-
bitur. quemadmodū diuina scriptura testatur. **F**ulgebūt iu-
sti inquam sicut sol: in regno patris eorum. **V**elocitas nos
tanta comitatur: vt ipis angelis dei eque similes simus. qui
a celis ad terras: et a terris in celum dicto citius dilabuntur.
Huius quoq; velocitatis exemplum in radio solis licet intu-
eri: qui statim orto sole in plaga orientali pertingit in vltimo
plage occidentalis: vt in eo perpendamus non esse impossi-
bile: quod de nostra dicimus velocitate futura: cum in rebus
animatis soleat esse maior velocitas q̄ in inanimatis. **P**re-
ualebunt viribus quicunq; meruerint supernis ciuibus soci-
ari intantum vt nullatenus illis obistere quicq; valeat. vel si

Lij